

Raadsnota

Raadsvergadering d.d.: 3 november 2014

Agenda nr: 11

Onderwerp: Addendum bij beleidsplan Wmo 2012-2015, verordening Wmo 2015 gemeente Valkenburg aan de Geul, Verordening Jeugdhulp 2015 gemeente Valkenburg aan de Geul.

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Doel/meetbaar effect

- Het beleid van de gemeente Valkenburg aan de Geul draagt bij aan de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van de burger en aan de sociale cohesie en leefbaarheid van de samenleving.
- De gemeente Valkenburg aan de Geul is klaar voor de start van de uitvoering van nieuwe taken in het sociaal domein op het gebied van zorg en jeugd per 1-1-2015.
- Er is een kader voor de uitwerking van de nadere regels.
- De gemeente Valkenburg aan de Geul volgt het tijdpad van de focuslijst van het Ministerie van VWS, dat uitgaat van een vastgestelde verordening en beleidsplan per 1-11-2014.

Korte samenvatting

- U wordt verzocht de volgende stukken vast te stellen:
 - Addendum bij beleidsplan Wmo 2012-2015,
 - verordening Wmo 2015 gemeente Valkenburg aan de Geul,
 - Verordening Jeugd gemeente Valkenburg aan de Geul
- De stukken hebben in de zomervakantie ter inzage gelegen. De inspraak op het regionale gedeelte van de voorliggende stukken is tussen de zes gemeenten afgestemd. De inspraakreacties hebben niet geleid tot fundamentele wijzigingen in de stukken. Wel zijn tekstuele aanpassingen gedaan en is een enkele suggestie overgenomen. Daarnaast zijn de concepten op basis van voortschrijdend inzicht en het invullen van losse eindjes op onderdelen aangepast, ook hier zonder dat sprake is van fundamentele wijzigingen.
- Het addendum bouwt voort op de fundamenten van de Wmo, zowel op basis van het huidige beleidsplan 2012-2015 als op basis van de lokale praktijk.
- Door een goede afstemming van de verordeningen jeugd en wmo faciliteren deze een integrale werkwijze.
- De kanttekeningen die de Raad van Valkenburg aan de Geul in februari benoemde, zijn geland in de voorliggende stukken, waarmee ze passen binnen de eerdere besluitvorming.
- Ook de uitgangspunten die in de regionale raadsessies zijn genoemd, zijn geborgd in de voorliggende stukken.
- Om de door het beleid op het gebied van huishoudelijke hulp (behoud werkgelegenheid en zachte landing) ontstane financiële tekorten op te vangen, wordt een gezamenlijke aanvraag ingediend voor de huishoudelijke hulp toelage bij het ministerie van VWS.
- De verordeningen treden per 1-1-2015 in werking.
- De nadere regels worden in de raadscommissie van december toegelicht.
- De rest van het jaar wordt gewerkt aan de implementatie van de uitvoering, zodat Valkenburg aan de Geul op 1 januari ook daadwerkelijk klaar voor de start is.

Advies raadsvoorstel

1. Kennis te nemen van:
 - a. De inspraakreacties op het Addendum voor het jaar 2015 bij het beleidsplan Wmo 2012-2015, Verordening Wmo 2015 gemeente Valkenburg aan de Geul en Verordening Jeugdhulp 2015 gemeente Valkenburg aan de Geul.
 - b. De reactie van het college op de inspraakreacties.
2. Het Addendum voor het jaar 2015 bij het beleidsplan Wmo 2012-2015 vast te stellen.

3. De Verordening Wmo 2015 gemeente Valkenburg aan de Geul vast te stellen per 01-01-2015 onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Wmo 2013 gemeente Valkenburg aan de Geul.
4. De Verordening Jeugdhulp 2015 gemeente Valkenburg aan de Geul vast te stellen.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

In juli is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 door de Eerste Kamer der Staten Generaal vastgesteld, met daarin de volgende opdracht voor gemeenten:

'De gemeente draagt zorg voor de maatschappelijke ondersteuning, en bevordert in dat verband een goede toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking. De gemeente draagt ook zorg voor de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen, teneinde te bevorderen dat burgers zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen. Tenslotte draagt de gemeente ook zorg voor de kwaliteit en de continuïteit van de voorzieningen.'

Gemeenten worden hiermee verantwoordelijk voor een nieuwe doelgroep. Deze nieuwe doelgroep heeft andere mogelijkheden, talenten en beperkingen. Beperkingen zijn zwaarder, langduriger en strekken zich uit over meer levensdomeinen dan bij de mensen die tot dusver aanspraak maakten op de Wmo. Het gaat in hoofdzaak om burgers met verstandelijke beperkingen, psychische, psychiatrische of psychogeriatrische aandoeningen of lichamelijke beperkingen, zoals zintuiglijke beperkingen, chronische ziektes, niet aangeboren hersenletsel. Op grond van de concept-wettekst zijn de beleidskaders Wmo2015 begin 2014 door alle gemeenten van de regio Maastricht Heuvelland vastgesteld.

De concept-versies van de voorliggende stukken hebben in de zomerperiode ter inzage gelegen. In Valkenburg aan de Geul zijn 2 inspraakreacties ontvangen:

- Wmo-raad
- Xonar

De inspraak op het regionale gedeelte van de voorliggende stukken is tussen de zes gemeenten afgestemd. De inspraakreacties hebben niet geleid tot fundamentele wijzigingen in de stukken. Wel zijn tekstuele aanpassingen gedaan en zijn enkele suggesties overgenomen. Daarnaast zijn de concepten op basis van voortschrijdend inzicht op onderdelen aangepast, zonder dat sprake is van fundamentele wijzigingen.

3. Relatie met bestaand beleid: voortbouwen op fundamentele kanteling Wmo

Addendum beleidsplan Wmo 2012-2015

Evenals nu het geval is, zijn gemeenten op grond van de Wmo 2015 verplicht hun beleid te formuleren in een beleidsplan, vast te stellen door de gemeenteraad. Dit plan dient vastgesteld te worden vóór 1 november van het kalenderjaar waarin enig artikel van de Wmo 2015 in werking is getreden. Op dit moment zijn in alle gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland beleidsplannen rondom de huidige Wmo van kracht. De looptijd van deze beleidsplannen is tot en met 2015. De gemeenten hebben gezamenlijk de uitgangspunten voor dit Wmo-beleidsplan geformuleerd.

Omdat de Wmo 2015 andere eisen stelt aan het beleidsplan, moeten de huidige Wmo-beleidsplannen bijgesteld en aangevuld, dan wel volledig vernieuwd worden. In de beleidskaders zijn hiervoor uitgangspunten

vastgesteld die nadere uitwerking in de beleidsplannen behoeven. Uitwerking met inbreng van adviesorganen (zie ook de uitgebrachte adviezen bij de beleidskaders), cliëntenorganisaties en andere betrokkenen.

De Wmo 2015 treedt per 1 januari in werking. Een situatie die gemeenten in een tijds-klem brengt. Tegelijkertijd was er bij de vaststelling van het huidige beleidsplan al een decentralisatie voorzien en kunnen we stellen dat er in het wetsvoorstel een grote inhoudelijke continuïteit ten opzichte van het huidige Wmo-beleid is te zien. Daarmee ligt er in het huidige beleidsplan een stevig fundament onder de nieuwe taken. Derhalve is gekozen voor een addendum op het huidige beleidsplan. Door hiervoor te kiezen blijft het huidige beleidsplan van kracht en wordt dit middels het nu voorliggende addendum aangevuld.

4. Implementatie per 1-1-2015

De gemeente Valkenburg aan de Geul bereidt zich al langere tijd voor op de nieuwe taken. We doen dat lokaal, maar werken ook samen met andere gemeenten in Maastricht-Heuvelland, en soms zelfs in Zuid-Limburg. Zo zorgen we ervoor dat we op 1 januari 2015 klaar zijn voor de start en de nieuwe taken kunnen uitvoeren (transitieproof). In de periode tot en met 2018 werken we toe naar een “toekomstbestendig” stelsel van zorg en ondersteuning (transformatiefase). De gemeente Valkenburg aan de Geul zorgt voor betrouwbaarheid en continuïteit van dienstverlening door te bouwen op de fundamenten van succesvolle elementen in de huidige uitvoering, de pilot sociaal team jeugd en het inbedden van een overgangsregeling voor bestaande klanten.

De gemeente Valkenburg aan de Geul kiest voor een herstructurering van het sociale domein waarbij:

- Een integrale aanpak wordt gehanteerd
- De burger centraal staat
- Eigen kracht, burgerkracht en participatie sleutelwoorden zijn
- Ook voor de meest kwetsbare burgers adequate ondersteuning gegarandeerd is
- Eén gezin – één plan – één regisseur uitgangspunt is
- Samenwerking vanzelfsprekend is onder het motto: lokaal waar dat kan, regionaal elkaars kracht gebruiken
- Recht gedaan wordt aan het plattelandskarakter van de gemeente.

Afgestemde Verordening Wmo 2015 en Jeugdhulp 2015: raad beslist op hoofdlijnen, ruimte voor maatwerk

De verordening Wmo 2015 is een uitwerking op hoofdlijnen van de keuzes uit het addendum en opgesteld aan de hand van de modelverordeningen van de VNG en Schulinc. Voor de verordening Jeugdhulp 2015 is eveneens gebruik gemaakt van de modelverordening van de VNG. Beide verordeningen zijn op elkaar afgestemd, om een integrale werkwijze (1-gezin, 1-plan) te faciliteren.

Beide verordeningen hebben het karakter van een procesverordening: er is niet in dichtgetimmerd onder welke omstandigheden de burger met welke beperking recht heeft op welke voorzieningen. Wel is vastgelegd hoe het recht van de burger op een zorgvuldig tweezijdig proces is geborgd. Dat zorgt ervoor dat we praten met de burger en niet alleen over de burger. Dit is versterkt door een tweetal bovenwettelijke bepalingen op te nemen, te weten met betrekking tot een second opinion en opvolging/nazorg. Hierdoor is er telkens bijsturing mogelijk in de oplossingen aan de hand van hun werking in de praktijk, en is er dus telkens sprake van een oplossing op maat.

Uitgangspunten regionale raadsessies

In een tweetal regionale raadsessies over addendum en verordening is door raadsleden meegegeven wat zij belangrijk vinden in het op te stellen beleid. De aandachtspunten van de sessie in mei zijn in de sessie van september bevestigd.

Met de voorstellen is geborgd dat:

- Er zorginhoudelijk en financieel gestuurd wordt aan de voorkant middels het keukentafelgesprek, waarin een brede variëteit aan oplossingen besproken wordt, van eigen kracht tot maatwerkvoorziening;
- Dat er met en niet over zorgvragers gepraat wordt en de burger betrokken is bij het proces;
- Er breed en integraal gekeken wordt en kan worden;
- Er maatwerk geleverd wordt;
- Professionals met elkaar samenwerken;
- Er ruimte is voor bijstelling op basis van de praktijk.

sociaal team en het inbedden van een overgangsregeling voor bestaande klanten.

5. Speerpunten lokale implementatie

De gemeente Valkenburg aan de Geul ziet het als haar taak en verantwoordelijkheid om de herstructurering van het sociale domein optimaal te laten aansluiten op het specifieke karakter van de gemeente, met borging van een goed gedifferentieerd, gespreid en bereikbaar aanbod van ondersteunings- en activeringsmogelijkheden voor haar meest kwetsbare inwoners en met maximaal gebruik van de al in de gemeente en haar verschillende kernen volop aanwezige gemeenschapszin.

Er wordt gestreefd naar een versterking van zorg en ondersteuning van burgers in de eigen kern of buurt waarbij er aansluiting wordt gezocht bij de zelfsturingsmogelijkheden die (potentieel) aanwezig zijn in de kernen en buurten. De gemeente zal bij de beleidsvoorbereiding en –formulering dit uitgangspunt hanteren

In 2015 wordt specifiek aandacht besteed aan het versterken van versterking informele zorg- en vrijwilligerswerk hierbij kan gedacht worden aan Netwerk Zorg en Welzijn Valkenburg aan de Geul, Steunpunt Mantelzorg en Vrijwilligerssteunpunt, Daarnaast streeft de gemeente naar een Wmo raad waarin ook de doelgroepen ingevolge de Jeugdwet en de Participatiewet in vertegenwoordigd zijn.

6. Inspraakreacties

In totaal zijn er over de Wmo-stukken circa 300 vragen en opmerkingen binnen gekomen vanuit de diverse adviesraden van de zes gemeenten, organisaties en individuele burgers. De reacties laten een grote betrokkenheid zien van adviesorganen, individuele burgers en organisaties in de regio. Zij hebben zich moeite getroost om de gemeenten te voorzien van bruikbare praktische adviezen, suggesties voor de te volgen werkwijze en waarschuwingen voor mogelijke ongewenste neveneffecten. Door een groot aantal tekstsuggesties is het stuk dat nu voorligt bovendien leesbaarder geworden.

De vragen en opmerkingen vallen grofweg in vier categorieën uiteen:

- Vragen en opmerkingen die in de voorliggende stukken zijn verwerkt;
- Vragen en opmerkingen die worden meegenomen in het vervolgproces, bijvoorbeeld in de nadere regels of in de communicatie-aanpak;
- Opmerkingen die zijn verwerkt of worden meegenomen, hetzij omdat ze niet passen in de uitgezette lijn, hetzij omdat het niet aan de gemeenten is om hier een reactie op te geven;
- Opmerkingen die we voor kennisgeving aannemen.

Een aantal opmerkingen zijn daarbij lokaal van karakter; hier is dan ook lokaal op gereageerd. Voor meer informatie over de vragen en opmerkingen wordt verwezen naar de bijlagen. Hierin vindt u de in Valkenburg aan de Geul gekomen reacties, de reactie van het college hierop en een totaaloverzicht van alle in de zes gemeenten binnen gekomen reacties en de wijze van reageren hierop.

De adviesorganen geven in hun inspraakreactie daarnaast aan dat zij graag geïnformeerd worden over de nadere uitwerking en dat zij hierbij bovendien graag betrokken worden. Naast deze schriftelijke reactie zullen de afzonderlijke gemeenten dan ook verder in gesprek treden met hun adviesraden.

7. Bezuinigingen hulp bij het huishouden

Het kabinet heeft op 7 juli jl. in een brief aan de Tweede Kamer aangekondigd om in zowel 2015 als in 2016 €75 miljoen per jaar extra beschikbaar te stellen voor een huishoudelijke hulp toelage (HHT). De extra middelen ad € 75 miljoen per jaar worden aan gemeenten beschikbaar gesteld voor het stimuleren van de vraag naar huishoudelijke hulp, teneinde zoveel mogelijk volwaardige werkgelegenheid te behouden. Als gemeenten vóór 15 oktober 2014 bij het ministerie van VWS een verklaring indienen waarin zij aangeven dat ze vóór 1 december 2014 een plan zullen indienen, dan ontvangen zij, na indiening van het plan, het gehele voorziene bedrag voor 2015. Zowel de verklaring als het plan zelf dient door tenminste één aanbieder en één wethouder te zijn ondertekend. In de verklaring geven gemeenten aan dat zij zich samen met aanbieders inzetten voor het realiseren van de doelstelling met inzet van de extra middelen. Als gemeenten niet vóór 15 oktober 2014 een verklaring indienen dan ontvangen ze hun aandeel in de extra middelen voor 2015 niet. Het bedrag dat was gereserveerd voor deze niet-deelnemende gemeenten wordt

dan herverdeeld onder gemeenten die wel deelnemen.

Gemeenten en aanbieders hebben de mogelijkheid om plannen in te dienen voor twee jaar of voor één jaar. Indien gemeenten alleen plannen willen indienen die betrekking hebben op 2016 dan kan de gemeente uiterlijk 1 mei 2015 een verklaring hiertoe indienen. Het plan zelf kan tussen 1 juli 2015 en 31 augustus 2015 worden ingediend bij het ministerie van VWS. Ook hier geldt dat zowel de verklaring als het plan zelf

In de raadsvergadering d.d. 11 november wordt de raad een voorstel voorgelegd inzake de besteding van de middelen van het sociaal domein 2015 en een voorstel tot concrete invulling van de door de raad in de kadernota 2013 opgelegde structurele taakstelling vanaf het planjaar 2015 van € 651.644,- (septembercirculaire 2014) inzake de WMO.

Rekening houdend met de door het Rijk na aanvraag ter beschikking gestelde huishoudelijke hulp toelage (HHT), voor Valkenburg aan de Geul een bedrag van € 106.462,-, resulteert dit in de jaren 2015 en 2016 in een tekort van € 651.644,- minus € 106.462,- is € 545.182,-. Vanaf 2017 is er een structureel tekort van € 651.644,-.

8. Juridische consequenties

Voor de nieuwe taken geldt dat hiervoor nog geen jurisprudentie is ontwikkeld. Dat betekent dat het altijd al aanwezige risico dat besluiten van de gemeente in bezwaar- en beroepsprocedures geen stand houden, voor de nieuwe taken wellicht iets groter is.

Op dit moment zijn de nadere regels nog niet vastgesteld door het rijk. Deze worden momenteel beoordeeld door de Raad van State. Dat betekent dat mogelijk nog een aantal zaken marginaal aangepast dienen te worden als zij strijdig blijken te zijn met de nadere regels als deze eenmaal vastgesteld zijn.

9. Communicatie

- Publicatie van de verordeningen via de gebruikelijke kanalen en op de website www.sociaaldomein-maastricht-heuvelland.nl.
- In het najaar start het communicatietraject naar inwoners toe die met de decentralisatie zorg en/of jeugd te maken hebben doordat zij momenteel een indicatie hebben voor die zorgtaken die per 1-1-2015 naar de gemeente komen. Daarin worden de aanbevelingen van de Wmo-raad meegenomen.
- Op korte termijn vinden lokaal gesprekken plaats met de Wmo-raden om te voorzien in hun informatiebehoeften, maar ook om hen in het vervolgproces te blijven betrekken.

10. Financiën

De gemeenten in Maastricht-Heuvelland, waaronder ook Valkenburg aan de Geul, hebben vast gelegd dat zij de nieuwe taken in het sociaal domein binnen de budgettaire kaders willen uitvoeren.

Voor Valkenburg aan de Geul bedroeg het bestaande budget € 1.739.428 en het budget per 1-1-2015 € 3.351.963 (cijfers meircirculaire).

De voorstellen in de voorliggende stukken zijn erop gericht deze doelstelling te bereiken, met dien verstande dat:

- Medio november een eerste doorrekening mogelijk is van de resultaten van het inkoopproces voor de Wmo en Jeugdhulp.
- Voor Hulp bij het huishouden geldt dat het budget dat in 2015 en 2016 op grond van de gemaakte beleidskeuze in het addendum een tekort aan de orde is. Middels de aanvraag voor de Huishoudelijke Hulp toelage bij het ministerie van VWS en het invoeren van budgetfinanciering wordt beoogd dit bedrag af te dekken.
- De beschikbare bedragen voor de tegemoetkoming aan chronisch zieken en gehandicapten en de waardering voor mantelzorgers binnen het Wmo-budget geoormerkt worden.
- Om de inzet van de vrijwilligerscentrale ook voor 2015 te waarborgen is een budget ad € 61.000,- nodig. Dit bedrag binnen het totale budget oormerken. Wij zullen eind 2015 evalueren en dan bezien of de inzet van de vrijwilligerscentrale inclusief de combinatiefunctionaris

(verenigingsondersteuner) ook voor de komende Wmo-planperiode (2016 – 2018) zal worden gecontinueerd.

11. Samenwerking

De decentralisaties in het sociale domein betekenen een grotere (financiële) verantwoordelijkheid voor de gemeente, waarvoor de uitvoering niet altijd binnen de gemeenten afzonderlijk kan worden belegd. Om de uitvoering van de nieuwe taken te waarborgen, is op onderdelen bovenlokale samenwerking noodzakelijk. Deze samenwerking kan van beleidsmatige of uitvoerende aard zijn, maar kan ook de vorm van inkoop of uitbesteding aannemen.

Bij beleidsontwikkeling en uitvoering van de drie decentralisaties wordt dan ook steeds de schaalgrootte in acht genomen. Uitgangspunt hierbij is: lokaal wat kan, regionaal op schaal van Maastricht-Heuvelland of zelfs bovenregionaal op Zuid Limburgse schaal waar we elkaars kracht kunnen gebruiken. De samenwerking moet doelmatig en doeltreffend zijn; de inhoud bepaalt een optimale samenwerkingsvorm. De lokale en (boven)regionale agenda's zijn op elkaar afgestemd. De al bestaande samenwerking tussen centrumgemeente Maastricht en de gemeenten in het Heuvelland is leidraad.

12. Uitvoering

- De verordeningen treden per 1-1-2015 in werking.
- De nadere regels worden in de raadscommissie van december aan u toegelicht.
- De rest van het jaar wordt gewerkt aan de implementatie van de uitvoering, zodat Valkenburg aan de Geul op 1 januari 2015 ook daadwerkelijk klaar voor de start is.

13. Afwegingen en Advies

1. Kennis te nemen van:
 - a. De inspraakreacties op het Addendum voor het jaar 2015 bij het beleidsplan Wmo 2012-2015, Verordening Wmo 2015 gemeente Valkenburg aan de Geul en Verordening Jeugdhulp 2015 gemeente Valkenburg aan de Geul.
 - b. De reactie van het college op de inspraakreacties.
2. Het Addendum voor het jaar 2015 bij het beleidsplan Wmo 2012-2015 vast te stellen.
3. De Verordening Wmo 2015 gemeente Valkenburg aan de Geul vast te stellen per 01-01-2015 onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Wmo 2013 gemeente Valkenburg aan de Geul.
4. De Verordening Jeugdhulp 2015 gemeente Valkenburg aan de Geul vast te stellen.

11. Bijlagen

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

L.T.J.M. Bongarts
algemeen directeur/gemeentesecretaris

Drs. M.J.A. Eurlings
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 23 september 2014;

Gehoord de raadsadviescommissie Sociaal Domein de dato 13 oktober 2014;

Gezien het advies van de Wmo-raad en inspraakreacties van derden.

Besluit:

1. Het Addendum bij het beleidsplan Wmo 2012-2015 voor het jaar 2015 vast te stellen.
2. De Verordening Wmo 2015 gemeente Valkenburg aan de Geul vast te stellen per 01-01-2015 onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Wmo 2013 gemeente Valkenburg aan de Geul.
3. De Verordening Jeugdhulp 2015 gemeente Valkenburg aan de Geul vast te stellen en in werking laten treden met ingang van 01-01-2015.
4. De uitvoering van alle taken binnen het sociale domein voor wat betreft Wmo en Jeugd budgettair neutraal te laten verlopen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 3 november 2014.

De raad voornoemd,

A.M. Hoeberigs
griffier

Drs. M.J.A. Eurlings
voorzitte